

Uchwała Nr XLV/393/93
Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego
z dnia 21 grudnia 1993 r.

w sprawie poparcia Memoriału Związku Miast Polskich do posłów i senatorów Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie sytuacji finansowej.

Na podstawie art. 18, ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. Nr 16, poz. 95 z późniejszymi zmianami) - Rada Miejska Starogardu Gdańskiego **uchwala** co następuje:

§ 1

1. Popiera się Memoriał Związku Miast Polskich do posłów i senatorów Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie sytuacji finansowej miast, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
2. Zobowiązuje się Zarząd Miejski do przesłania niniejszej uchwały do kancelarii Sejmu oraz Senatu.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Starogardu Gdańskiego

Grażyna Hoppe

MEMORIAL
ZWIĄZKU MIAST POLSKICH
DO POSŁÓW I SENATORÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
W SPRAWIE SYTUACJI FINANSOWEJ MIAST

Dziękując za deklarowane przez Panów Marszałków Sejmu i Senatu zrozumienie i wsparcie dla trudnych problemów samorządów gminnych zwracamy się do Państwa Postów i Senatorów o ponowne rozważenie sytuacji polskich miast przed podjęciem decyzji w sprawie zaproponowanego przez Komisję projektu ustawy o finansowaniu gmin. Prosimy przy tym o wzięcie pod uwagę następujących faktów:

1. Podkreślana często przez rozmaite środowiska dobra kondycja finansowa gmin jest - szczególnie w miastach - pozorna. Rzeczywistość jest odmienna: miasta są w głębokiej stagnacji. Planując swe budżety miasta stosują się do wymogów dyscypliny budżetowej, określając swe wydatki na poziomie możliwych do uzyskania dochodów, a nie na miarę choćby najpilniejszych potrzeb.
2. W ciągu roku 1991 dochody miast, będących siedzibami wielu zakładów pracy, były niższe od oczekiwanych, szczególnie w zakresie udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych (recesja). W roku 1992 i I połowie roku 1993 nie nastąpił jeszcze oczekiwany wzrost gospodarczy i udział gmin w tym podatku nadal stanowi jedynie niewielką część ich zasilania finansowego.
3. Udziały miast w nowym podatku dochodowym od osób fizycznych, który zastąpił kilka podatków zlikwidowanych z końcem roku 1991, są znacznie niższe od tych, które zasilają kasy miejskie do roku 1990. Dzieje się tak, ponieważ inny jest sposób ich dystrybucji pomiędzy gminy. Do roku 1990 pozostawały one w gminie będącej siedzibą zakładów pracy, obecnie są one gromadzone centralnie, a następnie dzielone proporcjonalnie do liczby mieszkańców. Docelowo pracownik ma płacić ten podatek w miejscu zamieszkania (zamiast w miejscu pracy), obecnie jednak gminy otrzymują 15%-owy udział w tym podatku w proporcji do liczby mieszkańców, nawet jeśli tylko nieliczni płatnicy tego podatku w danej gminie mieszkają. To przejściowe rozwiązanie zostało wprowadzone - według rządu RP - z przyczyn technicznych, które już w roku 1994 przestaną występować. Dlatego zostało umieszczone w przepisach przejściowych dotychczasowej ustawy o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania, jak również w obu projektach ustawy o finansach gmin (rządowym i poselskim), rozpatrywanych przez Wysoką Izbę obecnie, na okres do końca roku 1994. Komisje zaproponowały przedłużenie okresu przejściowego do końca roku 1995.
4. Niewątpliwie jest, że nastąpiła niezwykle niekorzystna dla miast alokacja wpływów z tego tytułu. Inne gminy, partycypując w znacznie większym niż miasta stopniu w subwencjach, zostały w ten sposób przejściowo poważnie zasilone nowym źródłem dochodów. Po innych zmianach, zaproponowanych przez Komisję, dysproporcja w podziale subwencji jeszcze się pogłębi. Na skutek bowiem zastosowanych preferencji, idących dalej niż przewidziane w projektach rządowym i poselskim, zdecydowana większość puli subwencji znajdzie się w subwencji wyrównawczej. Dodatkowo w części pozostałej zastosowano przelicznik ludnościowy, który wzmacnia dochody gmin liczących poniżej 5000 mieszkańców.

Rozumiejąc trudną sytuację gmin wiejskich i małych miasteczek Związek Miast Polskich poparł propozycje trwale wzmacniające ich źródła zasilania w systemie subwencjonowania gmin. Jednak rozwiązanie proponowane w art. 27 przepisów przejściowych projektu ustawy o finansowaniu gmin (przedłużenie okresu obowiązywania rozwiązania przejściowego poza datę wynikającą z uwarunkowań technicznych), spowoduje dalszy ogromny ubytek w i tak zbyt niskich dochodach budżetów miast. To uderzenie, w miasta spowoduje pogłębienie procesów

degradacji substancji komunalnej, w tym szczególnie infrastruktury technicznej i społecznej. Infrastruktura ta - i tak praktycznie nie zasilana z budżetu Państwa w systemie subwencji (znaczna część subwencji wraca do budżetu Państwa w wyniku obciążenia gmin podatkiem VAT) - nie będzie mogła być nawet utrzymana z dochodów własnych miast, nie mówiąc już o tak niezbędnej w wielu przypadkach modernizacji.

Miasta, których zakres zadań systematycznie wzrasta (przewiduje się między innymi skomunalizowanie z mocy prawa mieszkań zakładowych, wymagających ogromnych nakładów na ich utrzymanie, jak również obciążenie budżetów miast systemem dodatków mieszkaniowych), chcąc się wywiązać z bieżących zadań wobec obywateli, praktycznie będą zmuszone zaniechać całkowicie remontowania infrastruktury komunalnej, nie mówiąc już o inwestycjach.

Decyzję podejmą obie Wysokie Izby. Apelujemy, aby była to decyzja dobrze rozważona. Nie chcemy, aby nasi mieszkańcy przeżyli upadek miast, a przybywający do nas goście i interesanci doświadczali utrudnień wynikających z dotkliwych braków w podstawowej infrastrukturze, która już teraz często popada w ruinę.

Nie jest to nasz pierwszy apel do Parlamentu o rozważenie skutków, jakie podejmowane decyzje polityczne mogą zrodzić dla miast polskich. Jednak ten apel jest dramatyczny, bowiem dramatyczna staje się sytuacja budżetów miast, które muszą wystarczyć na zapewnienie naszym mieszkańcom i osobom do nas przybywającym podstawowych usług publicznych. W przypadku podjęcia decyzji takiej, jaką proponują Komisje, środki pozostające w naszej dyspozycji już nie wystarczą na zagwarantowanie choćby elementarnego poziomu tych usług.

Za
Zarząd
Związku Miast Polskich

Wojciech S. Kaczmarek
PREZES ZWIĄZKU

Poznań, 4 grudnia 1993 roku